

Locuinti'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatorului [Ló-
vésutoza], Nr. 5.

Scrisorile nefranate nu se voru
primi decatú numai de la corespon-
dinti' regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 3 fl. v.
Pre ciese lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „

Pentru Romanii a:

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni :

10 or. de linia, si 30 or. caos'a tim-
brale pentru fiesoc-care publica-
tiune separatú. In loculu deschis
20 or. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Scire electr. partic. a „Feder.“

Data Logosiu in 19 iuniu 9 ore 50 min. a. m.
Sosita in Pesta „ 19 „ 10 „ 20 „ „ „
„ la Redact. „ „ 11 „ „ „ „

Pentru ilegalitati, romanii nu votéza; s'a insinuatú
protestu.

Data in Alb'a-Iulia in 19 iuniu 3 ore 20 min. d. m.
Sosita „ Pesta „ 19 „ 5 „ 16 „ „ „
„ la Redact. „ „ „ 6 ore „ „ „

**Romanii d'in muntii apuseni, adop-
tandu programulu lui Hodosiu, d'in
nr. 51. „Federat.“, participa la con-
ferinti'a anuntiata pre 27 iuniu in
Alb'a-Iuli'a, si invita pre toti Roma-
nii a face asemenea.**

Pest'a, 8./20. iuniu, 1872.

Alegerile reprezentantiloru pentru camer'a Un-
gariiei formeza singurulu obiectu, care preocupa
opiniunea publica. Pana in momentul presinte re-
sultatulu alegeriloru e in favorulu guvernului, si a
nume s'au alesu : patru-dieci guvernamentali, noue
opositionali si duoi de partit'a asié numita refor-
matoria. Stang'a a perdutu pana acum'a 9 cer-
curi electorale in favorulu partidei dechiane, si
doue in alu partitei reformatoria, éra drept'a a
perdutu doue cercuri elect. in favorulu stangei.
Se intielege, ca partit'a guvernamentale nu crutia
terrorisari, neci ilegalitati, numai ca se reesa in-
vingutoria, precum ni dovedesce acést'a in modu
invederatu telegramulu de mai susu d'in Logosiu,
unde, pentru nenumeratele ilegalitati ale domni-
loru situatiunii, Romanii s'au abstienutu de la vo-
tare, si au insinuatú protestu. Deci precum se pre-
vede, dlui Lonyay i va succede a-si compune una
camera de capi-plecati si servi credintiosi, cu cari
se pota domni liniseitu in periodulu cestoru trei
anni venitori.

Alta invingere a dlui Lonyay e perfect'a pro-
vincialisare a confiniului militariu, prin ce ungu-
rii si-vedu realizata vechi'a lorú dorintia d'a inghití
totu pre ce numai potu pune man'a. Foiele offi-
ciale, d'in Vien'a si Pest'a, comuncara la finea
septemanei trecute una seria intrega de publica-
tiuni, privitorie la provincialisarea confiniului mi-
litariu banatianu si a batalionulu Titel, si a nu-
mitu : unu manifestu imperatescu cátra granicierii
d'in regimentulu 12, 13, 14 si d'in batalionulu
Titel; mai de parte una ordinatiune, prin carea
cu prim'a noemvrie a. c. se abroga regulamentulu
militariu sustatatoriu pre territoriulu confiniului
militariu, si in loculu lui se introduce art. de le-
ge d'in 1868 pentru aperiarea tierrei; apoi unu
rescriptu despre despusetiunile privitorie la trece-
rea territoriulu respectivu d'in administratiunea
militaria in cea civila, si, in fine, una lege in
privinti'a schimbării mai multoru institutiuni admi-
nistrative de pre numitulu territori.

Cestiunea portii de feru, care preocupá atátu
de multu statele limitrofe, se pote privi de resol-
vita, mai alesu dupa ce Romania si Serbi'a, d'in
caus'a spesseloru enorme, nu voiescu a participa
la lucrările necesare, ci se indestulescu cu drep-
tulu cá náile lorú se aiba trecere libera prin ca-
nal, avendu a solvi numai una tassa anumita. Se
intielege, ca ambele aceste state nu voru participa
neci la perceptiuni, neci la erogatiuni, si cu
atátu mai pucinu la administrare. Lucrările le con-
duce monarc'h'a ostrunguresca, éra spessele se ac-
cooperu de Austri'a, Ungari'a si Turci'a, inpropor-
tiune cu lungimea fluviului, si anume Austri'a
porta spessele si trage veniturile, in proportiune cu
milurile tiermurelui, de la Passau pana la Teb'a,
Ungari'a de aci pana la Orsiov'a, si Turci'a de la
Orsiov'a pana la Marea-Negra. Inspeciunea politia-
na a supr'a canalulu o are Ostrunguri'a, éra cele-
lalte functiuni sunt incrediute unui consortiu, in
care Ostrunguri'a are majoritate constanta.

In privinti'a eliberării territoriulu francesu
gi a respunsulu cabinetulu nemtiescu, datu la

propunerile presiedintelu republicei, aflámu, ca
Germani'a se invoiesce la urmatoriele modalitati:
solvirea unui miliardu in cursulu anulu acestui-a,
a celui-a-laltu in anulu venitoriu si a miliardulu
alu treilea in cursulu anulu 1874; evacuarea
a doue departemente va urma dupa solvirea mil-
liardulu d'antáiu, a altoru doue dupa solvirea
miliardulu alu duoile si a celor-a-lalte doue
departemente d'in urma dupa solvirea miliardulu
alu treilea. Afara de ace'a se dice, ca respunsulu
cabinetulu d'in Berolinu si-a esprimitu dorintia,
ca regularea acestui arangementu se se esecute
prin guvernulu actualu alu Franciei, adaugandu
totu-una-data, ca acésta concessiune imsemnata s'a
facutu numai d'in simpatie cátra dlu Thiers si
d'in incredere in guvernarea lui.

Scirea despre bull'a secreta a papei, carea ab-
roga prerogativ'a Austriei, Franciei, Ispaniei si a
Portugaliei la alegerea ponteficulu, se ventileza
in fine si in „Gazetta d'Italia“. Bull'a d'in ces-
tiune numesce acestu dreptu alu stateloru catolice
unu abusu nesuferitu, si diuariulu florentinu-
romanu de mai susu constata, ca papa a facutu
acestu pasu temerariu la impulsulu iesuitiloru,
cari porta mare frica, ca la alegerea noului pon-
tefice nu voru poté reesi cu candidatii lorú Patrizi
si Capalti.

Situatiunea Ispaniei devine totu mai critica
si confusa. Dupa diuariulu semi-officialu „Nuova
Roma“, regele Amadeu ar' fi cerutu consiliu de
la parintele seu, ca ce se fáca : se suspinda, la
propunerea ministriloru sei, constitutiunea séu nu?
Victoru Emanuilu a sfatuitu fiului seu, ca la ne-
ci unu casu se nu si-calce juramentulu, ci mai
bine se reanocie la tronu si se se reintorca in
Itali'a „ca princepe invinsu, inse demnu de dinas-
tia sa.“ Victoru Emanuilu neci n'ar fi potutu d'a
fiului seu consiliu mai bunu de cátu acestu-a,
de-ora ce pucienu i ajuta, ca suspinde séu nu con-
stitutiunea, — ca-ci, in fine, totu-si trebuie se-si
ièe remasu bunu de la nou'a sa patria.

La cestiunea Alegeriloru de deputati romani in Transsilvani'a.

Inca mai nainte d'a vedé manifestandu-se des-
aprobările in contr'a conferintiei de la Sabliu, a-
veamu firm'a credintia, ca marea majoritate a Ro-
maniloru d'in Transilvani'a este credinciosu progra-
mulu nationale si ca in butulu toturoru incercá-
riloru si staruintieloru amagitórie, d'ins'a nu au
parasitu si nu va parasi terrenulu politice nationali.
Desaprobările supervenite m'a intaritu in acesta
credintia si cu tote ca manifestatiunea vointiei na-
tionali au fostu mai multu indirecta, am intiellesu
totu-si d'in capulu loculu, ca vointi'a generale, d'a
tiené si mai departe la passivitate, este convictiune
adancu iradecinata, si daca acesta convictiune nu
primisse inca espressionu chiara si precisa, caus'a
erá ca se aruncasse cestiunea participării la alegeri,
ceea ce unii credeau ca ar fi identica cu activitate
deplina, de care sentiulu commune allu marei par-
tite nationali este cu totulú strainu. Indoelele dar,
in urm'a ambigueli portari a activistiloru, nu au
potutu si nu potú se fia de cátu in privinti'a mo-
dululu d'a se da passivitatii espressionu mai multu
seau mai pucinu energica, ceea ce inca si la 1869.
fusesse obiectu allu consultariloru si alu discussi-
niloru destulu de animate intre conducatori nationali.
Parerile in asta privintia éra si atunci im-
partite si anume;

a) cá cei cu dreptulu de alegere (dupa legea
elect. feud.) neci se nu se inscrie.

b.) cá se se inscrie, dar la actulu alegerii se
nu mérga;

c.) cá se mérga, dar se nu votédie, ci se pro-
testédie, — si in fine

d.) cá alegatorii romani se votédie pentru can-
didatulu romanu, care de mai nainte se se oblege
pre onórea sa, ca nu va intrá in camer'a d'in
Pest'a.

Eu si atunci am fostu pentru acésta parere

d'in urma de sub punctu d.) inse dupa ce factorii
principali obiectau, ca deputatii alessi nu voru re-
spectá vointi'a generale, — ci, impinsi de interese
personalí si materiali, seau de pressiunea governa-
mentale, voru intrá in diet'a de Pest'a chiaru asié
precum intrasse cei alessi in 1866. sub pretestu
ca mergu la diet'a de incoronare, apoi stétera acolo
pana in fine spre a vedé rusinea propria si com-
promissiunea nationala, — n'am vrutu se preju-
decu concluseloru conferintiei ce apoi se tiené la
Mercuri-a si n'am vrutu ca prin aperiarea acestei
pareri, in diurnalulu meu, se se dee ocasiune la
scisiuni intre romanii d'in Transilvani'a.

Totu d'in acesta cauza n'am comentatu con-
clusele conferintiei de la Mercuri-a, crediendu ca
este detorintia diurnalistice romane a le respectá;
am crediutu inse totodata ca esperienti'a va ve-
ni a ne luminá mai bine pentru viitoriu. Ea au
si venitu. Ecce cum.

Deputati Magiari si Sassi, de si alessi fára
concursulu Romaniloru, au pretinsu, ca ei sunt
representanti si ai Rloru, ceea ce dupa lege este
asié, dar firesce, in locu d'a se interessá si de
romani, ei au cercatu nu numai a se interessá de
sine insi-si, ci, in mesur'a in care influinti'a lorú
aveá mai multa seau mai pucina trecere la guvern,
a face totu ce au potutu in contr'a interesseloru na-
tionali alle Romaniloru. Éra guvernulu si preste
totu magiarii diceau : „Romanii Transilvaneni
lipsescu d'in camera, inse, de si ei facu majorita-
tea locuitoriloru acellei tierre (magiarii o numescu
numai „districtu“ allu Ungariei), Transilvani'a este
cu tote aceste reprezentata, pentru ca deputatii
cercuriloru electorali sunt aici in diet'a comune.“
Ceea ce dupa legea ungresca este éra asié.

Intr'adeveru trebuie se fimu recunoscutori
presei straine, ca d'ins'a, in butulu legalitatii ma-
giare, au sustienutu cu vigore atátu principulu :
ca diet'a d'in Pest'a este manca fára de Romanii
ardeleni, cátu si drepturile natiunii romane in con-
tr'a violentiei legali a magiariiloru. Adeverulu inse
este ca passivitatea, precum s'a practisatu ea in
sesiunea trecuta, ca passivitate inerta a fostu gre-
sita. Passivitatea „demna“ de Romanii d'in Tran-
silvani'a, ca majoritate a locuitoriloru acellei tierre
nu pote fi alt'a decátu „passivitatea activa“ ener-
gica, vigorosa.

Diet'a d'in Pest'a se védia, se sentia ca este
manca. Domnitoriulu se audia dorerea si dorintiele
Romaniloru, éra guvernulu seu cellu ungrescu,
se nu pota respunde cu fectiunea dreptulu. Euro-
p'a civilizata, in fine, se cunosca si ea mai bine
si se vedea in modu mai evidente, mai efficace, ne-
direptatea ce se face unii poporu datu preda vointiei
absolute unui altu poporu privilegiatu.

Passivitatea nu este bossunflare, imbufnatura,
posomorire. Pre acesta calle nu se elupta rezultate
positive in politica. Passivitatea este „actiune“ si
inca mare, grea, ostenitoria, la care se cere multa
resolutiune si perseverantia, daca vremú ca successulu
se o incoronedie, ca se fimu stimati si cá dreptele
nostre pretensiuni se fia respectate.

Multu me bucuru ca, in asta privintia, opi-
niunea Romaniloru d'in Transilvani'a, mai nainte
latente, incepe a deveni publica. Consciinti'a gene-
rala s'a desceptatu, urmedia ca, in plina cunoscin-
tia de cauza, se se manifestédie in modu catego-
ricu. Opiniunea publica, estu-modu formulata si
precisata, va fi potente si toti, pana si contrarii
se voru plecá innaintea ei!

Mare bucuria mi-a casionatu scirea electrica
d'in muntii cei classici ai Abrudulu (care se pu-
blica cu placere in fruntea diariulu) aceea ni este
de bunu auguriu, pentru ca vine, de si in or'a a
unspredecea, dar inca la timpu, a intari credintia
mea, ca fratii nostri romani din Transilvani'a tienu
la onorea si detorintiele nationali si ca in midiu-
loculu confusiunii, create de mari intriganti, lumin'a
se face. Onorea initiativei, d'in partea unei compe-
tente corporatiuni morali, au fostu rezervata bra-
viloru Abrudani, cari dupa iniciativ'a individuale
luata in acestu organu de publicitate, ei cei d'an-
táiu au avutu si anim'a si vointi'a resoluta d'a a-
retá callea la Alba-Iulia, si modulu cum se se

